

ТОШКЕНТ

ОҚШОМИ

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ
ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан
чиқиб бoшлаган

№ 101 (7.490)

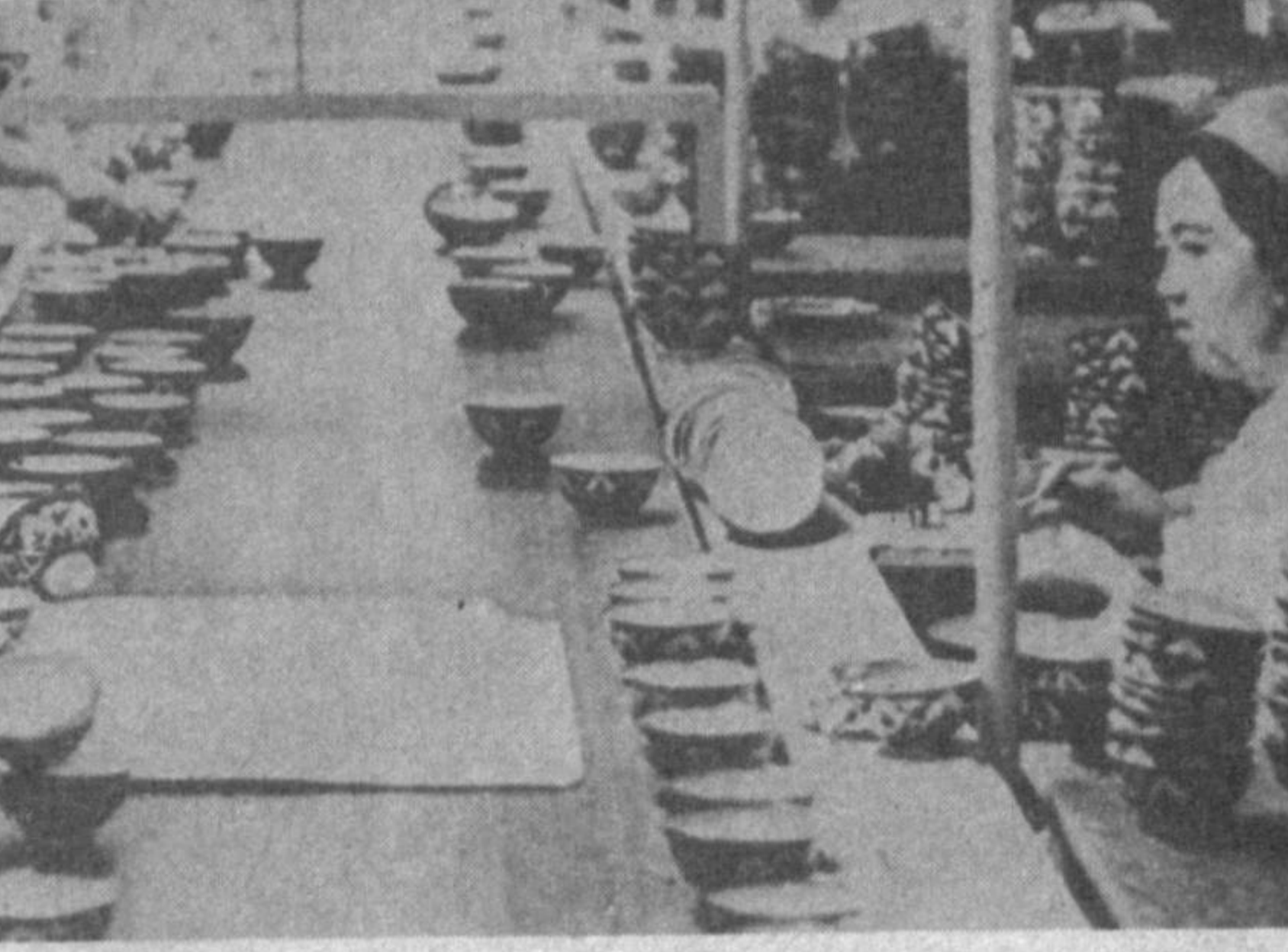
1991 йил 29 май, чоршанба

Нархи 8 тийин.

ЖИЛОСИ КЎЗНИ ОЛАДИ

Суратли лавҳа

ЎЗБЕКИСТОН енгил саноати таркибига кирувчи янги уюшма «Ўзбекфарфор» номи билан атала болади. Бундан бир неча кун муваддат ташкил этилган ушбу уюшма Тошкент, Самарқанд, Қувасой чинни заводлари таркибига тузилган.

Ушбу жамғарма ташкил этилишига бағишланган йилда бозор иқтисодига ўтишга ҳозирлик қўриладиган пайтда талабаларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш, истеъдодни қўллаб-қувватлаш зарурлиги алоҳида таъкидланди. Олий илмгоҳ шу кунларда олтинчи йиллик юбилейига тайёргарлик қўрмоқда. Хайрия фонди ҳисобига тушаётган маблағлар стипендияларни ошириш, энг иқтидорли ёшларни рағбатлантириш, талабалар, аспирантларни мамлакатдаги ва чет эллардаги олий ўқув юр்தларида билимларини пухталаш, хориқдаги энг яхши илм даргоҳларидан ўқитувчиларни машғулотлар ўтказишга жалб этишга сарфланади. Тўпладиган маблағлар ҳисобига тажриба базасини яратиш, энг янги техника ва жиҳозларни харид қилиш, шунингдек, талабалар дам олишини ташкил этиш учун шароитлар яратиш қўзда тутилган.

Хозирнинг ўзида республика Енгил саноат вазирлиги, Тошкент пойабзал фабрикаси, бошқа корхона ва ташкилотлар «Истеъдод» жамғармасига 500 минг сўмдан кўпроқ пул ўтказдилар. Бухоро, Фарғона, Қорақалпоғистон илмгазалама комбинатлари олий илмгоҳга энг янги асбоб-ускуналар етказиб беришга қарор қилдилар.

ЮНЕСКО халқаро экспедицияси бир неча кун Тошкентда бўлди. Экспедиция аъзолари Оқтепа ва Шоштепада бўлдилар. Абул Қосим мадрасасига, Ўрта Оснъ ва Қозогистон музолимаклари диний бошқармасига таширф бурдилар. Кейин улар Оқтўғрон районида бордилар, Чимёнда бўлдилар, амалий ўқуларни шуълар уюштирилди. Бутун автоқарови Қозогистонга қараб йўл олди. Энди сўз — экспедиция қатнашчиларига.

жуда катта. Энг муҳими, шу материалларнинг ҳаммасини ўрганатиш керак. Бу материаллар олимлар фаолияти учун ҳам катта дастурий аҳамиятга эгадир.

Буюқ ипак йўллари бўйлаб юришдан иборат бўлиб қолмай, балки бир-биринини ўрганиш, иккунини ривожлантириш керак ва келажакда уни давом эттиришдан иборатдир. Баҳолашни, фақат ҳам қўлимиз қилингандагина ҳаётимизни ахшиллашимиз, турли халқларнинг маданиятини ўрганишимиз мумкин. Масалан, Ўрта Оснъ ва Қозогистон музолимаклари диний бошқармасига бориш, қайта куриш шароити йла музолимакларнинг қандай ашайётганлигини билиш биз учун жуда қизиқарли эди. Буюқ ипак йўллари

И Сан-е, Жанубий Кореядан келган репортёр. «Эн-Ви-Сен» телекомпанияси Буюқ ипак йўли тўғрисида ҳужжатли фильм яратмоқда. Буюқ ипак йўли бўйлаб саёҳатда янгувчи корейлик таниқли олимлар ҳам қатнашмоқда. Визинг бу йўлдаги Анжободдан бошланган эди. Биз Ўрта Оснъ тўғрисида, унинг халқлари қаҳида унчалик маълумотга эга эмас эдик. Маълум бўлишича уларнинг кўпчилиги, айниқса қирғизлар бизларга ўхшашар экан. Ипак йўли мулкоти — бу турли касб-хунардаги кишиларнинг, бир-бирларини ўрганиш муштарак мақсади билан яшайдиган кишиларнинг мулкоти. Бизлар жуда кўп нарсаларни кўрдик. Энди кўп меҳнат қилиш керак, қўлимиз биз жуда кўп қизиқарли нарсаларнинг шохиди бўлдик. Энг муҳими, шу йўл тўғрисида фильмда кўрсатиш имконияти туғилди.

Талғат Азимов, Тошкент шаҳар Кенгаши иқтисодий қўмитети тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти тарғибот уйининг директори.

Омонгелди Губаев, дорилфунун кафедрасининг мудирин, профессор, Туркманiston.

Лю Инь Шань, Хитойдан келган профессор. Мен Нанжинг шаҳрида яшайман ва у ердаги дорилфунунда ишлайман. Тарих, археология билан шуғулланаман. XIII аср Хитойи шимоли-ғарбидаги трансконтинентал таркиби маълумоти масалалари билан шуғулланаман. Буюқ ипак йўли Оснъ ва Африка билан ҳам қўлимиз қилишга мени қўради. У илмий тадқиқотлар борасида ҳам қизиқарли тадқиқотлар. Қўлимиз материаллар, айниқса Буюқ материалларнинг ҳамми

авлоди уларни тадқиқ этиш билан шуғулланмоқда. Энди эса узоқ танаффусдан кейин Оқтепадаги ишлар қайтадан бошлаб юборилди. Тошкент шаҳар Кенгаши иқтисодий қўмитетининг қарорига мувофиқ бу тепалиқлар жамияти муҳофазасига берилди. Нелажакда Оқтепа тепалиқига миллий бог бўлиб этиш қўзда тутилмоқда, бунга француз фирмаси билан бу ерда меҳмонхона қурилиши тўғрисида шартнома имзоланди. Вироқ, бу қарор ҳозирча тўхтаб турибди. Ленин французлар иш бошлашга тайёрдилар. Баҳолашни, бу ерда сайёҳлар маркази ташкил этиш, миллий шийнолар куриш мумкин, бу ерда шунда хорижий эллардан сайёҳлар келиши дам олишлари мумкин.

Моника Штукки, Швейцария. Тарих, археология билан шуғулланаман, гааламалар бўйича мутахассисман. Буюқ ипак йўли — олимлар, турли мамлакат олимларининг ўзаро алоқаларига имконият йўлдир. Бундай бахт ҳар дам ҳам насаб этмавермайди. Қўлимиз қўлга бериб археологик тадқиқотлар тўғрисида баҳс-мунозаралар ўтказиш мумкин. Археологлар, тарихчилар туфайли шаҳарларимиз қандай юксалган, уларда қандай ҳунармандчилик марказлари бўлганлигини, шаҳарлар ва савдо йўллари йўналишлари ҳамкорлиги туфайли бошқа аҳоли яшайдиган жойларнинг қандай юксалганлигини билиб оламиз.

ХОЗИРГИ бозор иқтисодиёти шароитида корхона ва ташкилотларнинг ишлаши кун сайин қийинлашиб бормоқда. Бунинг сабаби корхоналар ўртасида иқтисодий алоқаларнинг борган сари узилиб бораётганлигидир. Масалан, мен ишлаётган «Учқун» тўқимачилик ва аторлик ишлаб чиқариш бирлашмасини олайин. Уттан ва шу жорий йилларда бирлашма билан шартнома тузган корхона ва ташкилотлар ўз сўзларида туролмади. Биз шартнома орқали ҳам ашёнинг бир қисминини хали ҳам ололганимиз йўқ. Ленин уларни тушунса ҳам бўлади. Чунки биз билан шартнома имзо-

лаган корхоналар ҳам бошқалардан ўзларига зарур бўлган ҳам ашёни ололмаётгани бўлиши мумкин. Шунга қарамастан мен ҳар қандай аҳволда ҳам бўлади. Ҳамма корхоналардаги каби бирлашмада ҳам кейинги йилларда иқтисодий таълимлар ривожланиб кетди. Юқорида таъкидлаганимиздек, корхонада шартнома билан боғлиқ бўлган ва бошқа муаммолар йиғилиб қолди. Вироқ биз қараб турганимиз йўқ. Ассосий кучини корхонанинг техника тараққиётига йўлладик. Сўнгги уч-беш йил ичнда

жуга қўшимча 400 минг сўмдан ортқ кенг истеъмол буюмларини ишлаб чиқарилади. Бу муваффақиятларга эришишда қўлимизнинг Шоира Сулаймонова, Карима Пўлатова, Минаваар Сапаева набиларининг ҳиссалари катта бўлди. Корхонада кейинги вақтларда ишчиларнинг олинк маоши ҳам анча ошди. Бу ҳам бирлашманинг даромади ўсганлиги натижасида бўлди, албатта. Муборақ САМИҲҶОНОВА. «Учқун» тўқимачилик ва аторлик ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси.

Ишчи ўйлари

ИМКОНИЯТ ТОПСА БЎЛАДИ

имконият топиб, бу салбий ҳолатдан чиқиб кетса бўлади деб ҳисоблайман. Ахир қандай «Қаловини топса халқимиз» деб бекор айқор билади. Бу сўзларнинг тишмаганку. Бу сўзларнинг тасдиғи сифатида бизнинг бирлашмамизни кўрсатса

натилди. Бу ўз навбатида уюмми ва сифатли махсулотлар ишлаб чиқаришни таъминлади. Кам шовқинли бу иш қуроалари хорижий мамлакатлардан келтирилади. Ҳозир бирлашмада 75 хилдан ортқ халик истеъмол буюмлари ишлаб чиқариламоқда. Ҳозирнинг сифатлиги билан ажралаб турадиган хонд-қизилар учун турли рўмоллар, сочиқ ва бошқалар шулар жумласидандир.

Жамоамиз ҳозирги вақтдаги ҳам ашёнинг тақчиллигига қарамай, ўзлариди бор имкониятларини ишга солиштирилди. Улар шу йилнинг биринчи чораги режаларини ҳам ошириб бажардилар. Натияжада шу уч ой ичнда ре-

Бозор Иқтисодиёти ва ҳаёт «ИСТЕЪДОД» ТАЛАБАЛАР УЧУН

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ОЛИЙ ИЛМГОҲИДА «ИСТЕЪДОД» ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ.

Ушбу жамғарма ташкил этилишига бағишланган йилда бозор иқтисодиётига ўтишга ҳозирлик қўриладиган пайтда талабаларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш, истеъдодни қўллаб-қувватлаш зарурлиги алоҳида таъкидланди. Олий илмгоҳ шу кунларда олтинчи йиллик юбилейига тайёргарлик қўрмоқда. Хайрия фонди ҳисобига тушаётган маблағлар стипендияларни ошириш, энг иқтидорли ёшларни рағбатлантириш, талабалар, аспирантларни мамлакатдаги ва чет эллардаги олий ўқув юр்தларида билимларини пухталаш, хориқдаги энг яхши илм даргоҳларидан ўқитувчиларни машғулотлар ўтказишга жалб этишга сарфланади. Тўпладиган маблағлар ҳисобига тажриба базасини яратиш, энг янги техника ва жиҳозларни харид қилиш, шунингдек, талабалар дам олишини ташкил этиш учун шароитлар яратиш қўзда тутилган.

ЛЕНИНГРАД ЁДИМИЗДА ВА ҚАЛБИМИЗДА

УРУШ, меҳнат ва Қуролли Кучлар фахрийлари шаҳар кенгашига Улуғ Ватан уруши йилларида Ленинград шаҳрини ҳимоя ва мудофаа қилган жангчилардан нелажетган мактубларнинг кети узиламапти. Соқлари ошқоқ оқарган ҳар бир хат муаллифи республика, Тошкент вилоят ва шаҳар фахрийлар ташкилоти фаолиятининг қўшма йиғилишида Ленинград шаҳар Кенгашига, Ленинградликларга, М. Горбачев, А. Лукьянов, Б. Ельцин, КПСС Ленинград вилоят қўмитетининг биринчи котиби Б. Гитаслов, уруш ва меҳнат фахрийлари Бутуниттифоқ Кенгашининг раиси, Совет Иттифоқи Маршали Н. Огарков, «Правда» рўнаомасига йўланган очиқ хатни қўллаб-қувватламоқдалар.

Ленинград Кенгаши 12 июнь кунин Ленинград номини Санкт-Петербург номи билан қайта номлаш тўғрисида референдум ўтказиш йўли билан шундай қилишга ҳаракат қилиши билан тарих билдиригани орқага айлантириш мумкинми, ахир, — деб сўрашди ўз мактубларида Улуғ Ватан уруши жангчилари ва улар шу нарсани таъкидлашди: тарихни фақат давом эттириш мумкин. Шунга ишонмаганимиз, бундай давомийлик оқилона ва тараққиёт сари бўлиши лозим.

Сурайё Тоқибоева «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг 4-филиалдаги илгор ишчилардан бири ҳисобланади. СУРАТДА: Сурайё Тоқибоева. Тўқини Каримов сурати.

1981 йил солномасидан

НОНИН ХАҚИМИЗ ЖУДА ЭЪЗОЗЛАЙДИ. Азалдан элимизда «Унинг бугдойга тўйсина, деган яхши тилак бор. Умуман, ўзбек дестуринини ноини тасаввур қилиб бўлмайди. Ферзандларимизни аскарликка жўнатсақ яхши ният билан патир тишлатилади ва хизматдан қайтувчи қадар авайлаб сақланади, келин-куёв фотиҳаси вақтида ҳам жуда ажойиб «патир ушатми» маросими бор. Бозорларимизга кирсангиз хушбўй ноин ислари димоғингизни қитқилайди. Гапнинг ҳисқаси, ўзгал пойтахтимиз ҳам бекин «Тошкент» — ноин шаҳри номини олган. Ҳўмоннинг 2 январь сонидан ўрин олган мақола ҳам ушбу ажойиб нэъмат — ноинга бағишланади.

«... Совет Иттифоқиди 6 минг хил ноин билмади. Жаҳон миқёсида эса оливлар миллионга яқин хилни санашганда адашиб кетишди, чунки санаб ҳисобига еттуларича анча хиллари унутилиб, янги-янги хиллари бетўхтоғ пайдо бўлиб турар экан.

Ноин хиллар дари бир миллий пазандликда яна ўзгача, масалан, ўзбек ноинларининг мисолида бунини кўриш мумкин: патир, кулча, обин ноин, жиззали ноин, мойли ноин, гўшти ноин, пилбали ноин, гинда, уй ноин, ноини пўлониғи, ноини осийи, ноини кўлободи, ноини забонингоғ, ноини тафтон, ноини тароқ, ширмой, кўшалоқ, ширмой, пайванд, седана пайванд, кумкулли ноин, обин хол, олча гули, кунградор, қатлама ноин, хўнон... Эҳ-ҳе, жуда кўп!

Бўрсилдоқинча янган бугдой ноинини сийдириб ейилганда мана шу маҳсулот нисоят донлигининг буюк кашфиётидан бири эканлиги ҳаммамизнинг эсида домла турса дейлик. Чунки ноин ўн беш минг йил давомида инсониятнинг олиб борган маънавий маҳаббатининг самарасидир. Бир донга бугдой ҳам, битта увоқ ҳам исроф бўлмасин дейимиз.

КЕЙИНГИ пайларда турли халдорлар ва янча ардамдаги муолажалардан кўра халқ табиати ушларидан фойдаланишнинг арзал эканлиги маълум бўлиб қолди. Шу мақсадда қўлпал шифобахш гўшлар ва уларнинг шарабатлари билан савдо қилувчи шохобчалар ишлаб турибди. Мўминий асил ҳам азалдан шарқ табиатида турли хастеликларни даволашда қўлланиб келинади. Куйида ўзбек олими яратган мўминийдан тайёрланадиган янги халдорининг хусусиятлари ҳақида ҳикоя қилинади.

«Ўзбекистон мединари республика Фанлар академиясининг оливлари билан ҳамкорликда яратган янги дори «Мўминий халдориси» деб аталади. Мўминий биринчи марта пухта ўрганилди ва унинг шифобахш хусусияти илмий асосланди.

Мўминий тадқиқ қилиш Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор О. Ш. Шокировнинг кўп йиллик

меҳнати билан бошланди. О. Шокиров биринчи бўлиб қадимий маданият илмий мадонида қўлади. У Шарқ халқларининг мўминийдан фойдаланишдаги уч минг йилдан кўпроқ тажрибасини ўрганди. Юзлаб экспериментлар қилиб кўрди. Олим бу шифобахш модда бактерияда хусусиятларга эга эканлигини, биостимулятор сифатида таъсир кўрсатишини биринчи бўлиб исботлади.

О. Шокиров ишлабган Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий-тадқиқот институтинда қарийб 400 га яқин оёқ-қўллари синган бемор текшириб қўрилиб, улар мўминий билан комплекс даволанди. Тажрибаларининг кўрсатишича, халқ дориис билан даволаш туфайли шикастланган жой ўртача 25 кун ичда тўзалади.

«ТОШКЕНТ Давлат университетининг оливлари яқинда суя учун ўзгача хос «шампунь» яратдилар. Бу ердаги коллоид химия кафедрасида саноат сувини тозалаш жараёнининг 6 баравар тезлатувчи янги флюккулант модда синтез қилинди.

Тез тозаловчи модда — қуюқ ва шаффоф суюқликдир. У сувда осонгина эриydi ва ундаги муаллақ қаттиқ зарраларни тортиб таъгира қўтиради. Минг куб метр буланган сувини тозалаш учун бир килограммга яқин полимер элктролит иңфоф қилади.

Маълумки, бундан 8 йил аввал жумҳуриятимиз пойтахтининг 2000 йиллиги кенг нишонланган эди. Куйида ана шу санага бағишлаб рўзноманинг 26 июнь сонидан ўрин олган «Арслар қаърига сабаҳат» мақоласидан айрим ўринларни келтиришнинг лозими топдиқ. Унда шаҳар тарихига оид жуда қизиқарли маълумотлар ёритилган.

«... Қадимий Эрон дини зардуштийликнинг муқаддас китоби «Авестода биринчи марта қадимий Тошкент маркази тилга олинган. Уш пайтда у Канка деб аталган. Бу сарҳосил водийда жангчиларнинг қудратли қабилалари яшган.

Кейинчалик бошқа бир ном — Чоч номини пайдо бўлди. Оливлар бу номини сосонийлар шоҳи Шопур I нинг сосонийлар қаҳрамониона жасоратларини улуғловчи ёзувларда учратганлар. Уларнинг катта ерлари бўлиб, солиқомачи таъкидлаганидек «Чочистон тоғларигача ёйилиб кетган. Бу эраимизнинг III асрига таалуқлидир. Афсуски, эзма янбаларда қадимий Тошкент воҳисининг пойтахти ҳақида маълумотлар жуда оз... Юзлаб асарлардан бизнинг кўнларимизгача етиб келган нарсаси — Тошкент тепаликлари, бир вақтлар ер ўстида пайдо бўлган шаҳарчалар ва улардан қолган баланд қўрғонлар, холос. Шовшета, Мингүрик, Кугайтепа, Оқ тепа, Хонобдор...

Тошкент тепаликларининг изчил тадқиқ этилиши ҳозирги Тошкент территориясида V асрдаёқ шаҳар ҳайти ва мединияти жуда гуллаб-яшанганини илмий асосларга исботлаб берди... Дастлаб Шовшетада шаҳар бўлиб етилган, кейин Мингүрикда—Шовшетада янада тарихий элган, бутун воҳонинг марказига айланган. Бу ерда шаҳарсозлик анъанасига ривожланган. Аммо VIII асрда уин араблар зайрон қилдилар. Шаҳар ёниб кўли кўча соурилган. Аммо Чоч пойтахти култепадан ана тикланган. Бу ўлка ҳақида X аср тарихчилари, Хурсонда ҳам, Мовароуннаҳрда ҳам ўз аҳолисининг кўпчилиги, гуллаб-яшанган ерлари, мачитлари, аҳолисининг куч ва жасорати жиҳатидан Чочга тенг келадиган ўлка йўқ, деб ёзишган. Қизиғи шунданки, у ҳам янгилик — Бинкент деб, ҳам эскича — Шовшета деб аталган. Бинкент XI аср охирига келиб ҳозирги Тошкент деган туркий ном олади.

Шундан кейин шаҳар янада гуллаб-яшанган ва инкироزلарга учраган бўлишига қармай, у ҳозир ҳам ўша аввалги жойида ўрнатиб қолган. Сабаби — географик муҳити қулай, йўқадиган бошқа шаҳарларга қараганда арзал томонлари бўлган. У ҳозир Урта Осиёнинг асосий дарвозаси ҳисобланади.

Акс садо «Дехқон бозорлари: нарх-наво, сотувчи ва харидор» «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», 1991 йил 10 май

ДЕХҚОНГА ҚУЛАЙЛИК КЕРАК

Жуда муҳим, долзарб мавзу кўтарилган. Ҳозир ҳамма бозорга тикилиб қолди. Бироқ нарх-наво кишини чақайди. Харидор билан сотувчи муносабати ҳам таранглашиб борапти. Ҳўш, буларни қандай қилиб тартибга солиш, муросага келтириш мумкин?

Мақолада айтилганидек, ҳозир айтилишичилик пайти. Жумҳуриятимизнинг бошқа жойларидан шаҳар бозорларига маҳсулотларни олиб келишдаги тўсиқларни бартараф этиш керак. Чунки бозорда маҳсулот қанча кўп бўлса, нарх-наво шунча арзон бўлади.

Қ. ТўЛАБОВЕВ, ўқитувчи.

ИНСОФ САРИ БАРАКА

«Дехқон бозорлари: нарх-наво, сотувчи ва харидор» мақоласида шу куннинг муҳим мавзуси акс этган. Айтилишичилик бозорларимизда бўлаётган сотувчи ва харидор-можаролари ҳеч кимга сир эмас.

Тўғри, бозор иқтисодиётига ўтиш нарх-навоини ошириб юборди. Мен ўйлаيمанки булар ҳаммаси вақтинчалик қийинчилик, ўттиб кетади. Бўғини пишиқчилик, маҳсулот кўпайиб, нарх тушиши табиий.

Лекин мақолада айтилганидек, бозорлардан меҳр-оқибат кўтарилишти. Шу мени ташвишга солади. Азизлар, сотувчи ҳам, харидор ҳам бир-бирига самимий бўлисин.

Тўғри, ҳеч ким ҳам пулни кўчадан супуриб олмайди. Лекин дехқоннинг ҳам қадрига етайлик. Маҳсулот тан-нардан келиб чиқиб инсоф билан нарх қўйилсин. Ана шунда сиз ҳам, кабоб ҳам куймайди.

Э. САҒАХОНОВ, Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълоҳис.

РАҚОБАТ КУЧАЙСА...

Нарх-наво тушиши учун кучли рақобат керак. Афсуски, бу ҳозирча бозорларимизда кўринмавлит. Айтилишичилик, ҳамма дехқон бозорлари қошида мева-сабзавот ширкат дўкўнлари бор. Уларнинг кўпчилиги хувилаб ётибди. Бор бўлганда ҳам маҳсулотлар хили қашшоқ. Менимча, мутасаддилар шу масалага кўпроқ эътибор берсалар айти мууддо бўларди.

Бундан ташқари бозорларимизда дехқон дўкўнларини табирлаш керак. Тошкент атрофидagi жамоа ва давлат хўжаликчилари ўз дўкўнлари худудиди етиштирган маҳсулотларини сотишяпти. Менимча, шундай дўкўнларни кўлайитириш, яна айтаман рақобатни кучайтириш керак.

Л. МАНСУРОВ, Коммунистик райондаги «Политотдел» жамоаси аълоҳис.

Янгиликлар Воқеалар

БУ КУНЛАРИНИ САБРСИЗЛИК БИЛАН КУТЯЙМИЗ... Кўшини жумҳуриятда ўтказилажак дўстлик байрами Ўзбекистон пойтахтидагина эмас, унинг бошқа гўшаларида ҳам катта қизиқчи-ўйотди. Бухорода масалан, унга қизиғи тайёргарлик кўришмоқда. Қўнча шаҳар билан Тожикистон ўр-тсида қандай алоқалар бор, дўстона муносабатларни мустаҳкамлаш учун инимлар килинди! УЗАГА мухбири Бухоро шаҳар Советининг раиси К. Ҳ. Маҳмудовга шундай саволлар билан мурожаат этди.

— Лўнда қилиб айтадиган бўлсак, кўп ишлар қилинди, дейди Қаҳрамон Ҳайдарович. — Келинг, яқини бир бошдан сўзлаб берай. Икки йил аввал шаҳаримизда тожикиларнинг «Офтобу сугдийна» миллий мединат маркази тузилган эди. Урувчилар ишининг бошлиғини муваффақиятли бўлиши учун кўлдан келган ҳамма нарсани қилдилар.

Бир ярим миллион сўмдан кўпроқга тушган икки қаваги билан бинода 22 та синф, 10 пўнтер ва лиңгфрон хоналари, иккита ишлаб чиқариш устанотлари, кимё ва физика лабораториялари, катта ва кичик спорт заллари, жиҳозланган аэри майдончалар бор.

— Бу дастлабки йиринк иш-ишот бизнинг янги мединатизациялаштирилган колонна-макиннинг қишлоқ курувчилари учун имтиҳон бўлди, дейди шу колонна бошлиғи Азизжан Ашуров. — Шу туфайли қишлоқ курувчилари имтиҳондан мунособ ўтишга ҳаракат қилдилар. Гишт терувчилар Муталибжон Дехқон, Шаҳобиддин Мадаминов, Турғубой Акбаровлар, дурадор Эдилжон Маҳмадов, сувоқин Оғамберди Ҳолматов ва уларнинг Абдуманноп Юсупов бошлиқ хўжалик ҳисобидиги комплекс бригадига ишловатган ўртоқлари яқин меҳнат қилдилар.

Тошкент шаҳар дехқончилик саноат бирлашмасига қарашли қанча-улгурчи мева-сабзавот савдоси комбинати дўкўнларига келтирилган маҳсулотлар кўпаймоқда.

Пештахталардаги сара қарам, бодринг, сармиқ пиёза ва помидорларни харидорлар қанча қарид қилишмоқда. Шаҳар атрофи хўжаликчилардан келадиган маҳсулотлар турлари ҳам кўпаймоқда. Бунда ичининг дала — дўкўн усулида таъкил этилганлиги кўл келмоқда. Хар кўни дўкўн қарама 300 тонна қарам, 40—50 тонна бодринг, 15—20 тонна помидор етказиб берил-япти.

Оржоникидзе райониди «Кизил Ўзбекистон», «Маданият» жамоа хўжаликчилари, Келинин райониди «Корасу» давлат хўжалигидан сазби, қулуғли, пиёза ва қизилча кеби маҳсулотлар кела бошлади. Бугун-эрта шаҳарликлар дўкўнлардан эртаги қартошча ҳам сотиб ола бошладилар. Чунки хўжаликларда унинг ҳосилини янгиб олишга мадал киришилляпти.

Шундан бери «Пуч» драма-пуктама. Театр маъмурияти тоқайгача томошабинларни сарсон қиларини!

Инобат УСМОНОВА, пойтахтдаги Бутуми кўчасида ишловчи Қаҳрамон ома.

МЕХНАТКАШЛАР ДАСТУРХОНИГА

Тошкент шаҳар дехқончилик саноат бирлашмасига қарашли қанча-улгурчи мева-сабзавот савдоси комбинати дўкўнларига келтирилган маҳсулотлар кўпаймоқда.

Кўминта иш режасига шаҳарнинг бошқа назорат органлари билан ҳамкорликда ишлаш ҳам кирилди. Масалан, 71 автокорхона ҳамкорликда текширишти. «Тоша ҳаво» деб номланган 2 та операция ўтказилди. Тиббий-эпидемиология станцияси хизмат ордари ўтказилди. 16 та корхона текширувдан ўтказилди, бу ишларга шаҳар прокуратураси ҳам жалб этилди.

Шаҳар табиатини соғломлаштириш юзасидан муҳим масалаларни Тошкент шаҳар табиати муҳофаза қилиш қўмитаси ҳамкорликда иш олиб бораётган ҳамкашларнинг кенг муҳомаасига ҳавола этади. Шундай муҳомаалардан бирди «Тошкент ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасида табиати муҳофаза қилиш фаолиятининг бугунги аҳволи» масаласи кўриб чиқилди.

Шунингдек, «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳам ишлаб чиқаришнинг техник жиҳатдан қуролаштириш масаласи, электротехника саноатида эса, «Корхона маъмурияти ва насаба уюшмасининг табиати муҳофаза этиш ҳамда атроф-муҳитини соғломлаштириш юзасидан тадбирларининг бақарилиши борадилар ишлари», автотранспорт корхоналарида «Тоша ҳаво» операциясининг яқунлари ҳақида, абразив комбинати «Эбор» корхоналарида «Табиати муҳофаза қилиш аҳволи», Сергелида асфальт-бетон заводиди «Табиати асраш бўйича фаолият», «Салор навалининг табиий экология аҳволи ва уни соғломлаштириш чоралари тўғрисида» широкларни остида, шунингдек, Тошкент шаҳарининг истрохат боғлари ва дам олиш зоналарининг бугунги аҳволи ҳамда уларни маданий дам олиш масангага айлантириш каби масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Хуллас, бугунги кунда Тошкент шаҳар табиати муҳофаза этиш қўмитаси олдида турган ва ҳал этилиши зарур муаммолар талағина. Аниқсиз, шаҳар экологисининг бугунги аҳволи, атроф-муҳитини соғломлаштириш заруринида келиб чиққан ҳолда, табиати муҳофаза этиш иши хар биримизнинг асосий вазифамиз бўлиб қолмоғи шарт ва бу ишга ҳамма бирден маъсулйи ҳисси билан ёндошмоғи лозим.

Зуляфия ДРСМУХАМЕДОВА.

ТОШКЕНТ шаҳар табиати муҳофаза қилиш қўмитаси ўз фаолиятини атроф-муҳитни ифлослан-тириш манбаларини ўрганиши, уни ҳисобга олиш, шаҳар атрофидидаги корхоналар чиқарадиган зарари қийиндиларни аниқлаш ва уларни бартараф этиш каби ишлардан бошлаган эди. Эндиликда бу ишлар яна ҳам ривожланмоқда, табиати асрашга бўлган эътибор кучайиб бормоқда.

1990 йил комитет томонидан атроф-муҳитни ифлослантурувчи ва зарари қийиндилар чиқарувчи 13542 маъба аниқланди. Шулардан 8143 тасига (60,1 фоиз) газ ҳайдовчи қурилмалар ўрнатилгани ва 584 тасига (42,9 фоиз) эса, шундай қурилмалар ўрнатилиши зарур экани аниқланди. Тошкент шаҳар табиати муҳофаза қилиш қўмитаси 1990 йилда шаҳардаги 61 та саноат корхоналаридан мунтазам равишда чиқинди чиқриш ҳолларини аниқлади. Бундай саноат чиқиндиларининг умумий миқдори 15362,1 тоннага ташкил этди. Саноат чиқиндиларининг умумий ҳажмидан 2184,3 тоннаси зарарсизлантирилди, 12616 тоннасини эса, қайта ишлаш мумкин деб топилди. Саноат чиқиндиларининг асосий қисмини «Ташселарин», «Оникс», Ал-Хоразмий, «Фотон», «Таштекстильмаш», Чяалов номили авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Электромеханика» заводлари, «Файз» ишлаб чиқариш бирлашмасиди тозалаш ишоотларининг чиқиндини ташкил этади.

Маълумки, республикамизда Салор ва Корасу каналлари энг ифлосланган каналлар жумласига кирди. Салор каналининг бош бўғиловчилари «Средиземье» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Тошкент ҳайвонот боғи ҳамда аҳолидир. Шунингдек, Салорнинг ўзидидаги тозалаш ишоотларидан тушган яқини тозаланмаган чиқитлар ҳам канални ифлослантурувчи.

Шунингдек, атроф-муҳитнинг ифлосланганини Тошкент шаҳар пассажир транспорти, Тошкент юк транспорти ва Тошкент курилиш транспортини каби ишлаб чиқариш бирлашмалари ҳам маълум «ҳисса» қўшмоқда. Бу корхоналар ичинда 30 минг тоннага яқин чиқинди билан ҳавони булганшади, бу эса, шаҳардаги барча саноат корхоналари ва қурилмалардан чиқадиган умумий чиқитлардан 12 минг тонна кўп демакдир.

Шаҳар ҳавосининг бузилишига эса асосан дизель автомобиллари, автобуслар, шунингдек, шаҳардан ташқарига қатнайдиган автобуслар сабаб бўлмоқда. 1990 йил сентябрь-октябрий ойларида «Тоша ҳа-

во» номи билан маҳсус текширув ўтказилганда, шундай автобусларнинг 55 фонизда сириқлан газли ҳаво босимининг кўтарилиши аниқланган.

Автотранспортлардан чиқадиган жуда кўплаб зарари қийиндиларнинг асосий сабаби, автомобильларнинг ниҳоятда паст техник ҳолатда эканлиги, ёқилғиларнинг сифатсизлиги, иситиш аппаратуралари ишини аниқлаб берадиган диагностика стендларининг йўқлиги, шунингдек, транспорт корхоналарининг зарур асбоблар билан тўла таъмин этилмаганлигидир. Ҳеч бир автомобилда нейтрализатор ҳамда транспортдан чиқадиган газларни ушлаб қолувчи филтёрлар

лотларга 188 минг сўмлик жарима солинди. Бу жарималарнинг ҳаммаси шаҳар табиати муҳофаза этиш жамғармаси ҳисобига ўтказилди. Утган йили 21 та корхона табиати муҳофаза этиш юзасидан 801,72 минг сўмлик; 60 та тадбирни бажармаган, шу жумладан, 378,72 минг сўмлик капитал қурилиш ишлари ҳам бажарилмаган. Бу эса, режада белгиланган 922,2 тонна зарари қийиндиларни намайитиришга эришти, иччилек сувларини тозалаб берувчи ишоотларининг навбатдаги қувватларини ишга тушириш имконини бермади.

1991 йилда шаҳар бўйича ўтган 1990 йилдагига нисбатан 281 та кўп, яъни 550 та табиати муҳо-

лаштириш юзасидан муҳим масалаларни Тошкент шаҳар табиати муҳофаза қилиш қўмитаси ҳамкорликда иш олиб бораётган ҳамкашларнинг кенг муҳомаасига ҳавола этади. Шундай муҳомаалардан бирди «Тошкент ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасида табиати муҳофаза қилиш фаолиятининг бугунги аҳволи» масаласи кўриб чиқилди.

Шунингдек, «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳам ишлаб чиқаришнинг техник жиҳатдан қуролаштириш масаласи, электротехника саноатида эса, «Корхона маъмурияти ва насаба уюшмасининг табиати муҳофаза этиш ҳамда атроф-муҳитини соғломлаштириш юзасидан тадбирларининг бақарилиши борадилар ишлари», автотранспорт корхоналарида «Тоша ҳаво» операциясининг яқунлари ҳақида, абразив комбинати «Эбор» корхоналарида «Табиати муҳофаза қилиш аҳволи», Сергелида асфальт-бетон заводиди «Табиати асраш бўйича фаолият», «Салор навалининг табиий экология аҳволи ва уни соғломлаштириш чоралари тўғрисида» широкларни остида, шунингдек, Тошкент шаҳарининг истрохат боғлари ва дам олиш зоналарининг бугунги аҳволи ҳамда уларни маданий дам олиш масангага айлантириш каби масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Хуллас, бугунги кунда Тошкент шаҳар табиати муҳофаза этиш қўмитаси олдида турган ва ҳал этилиши зарур муаммолар талағина. Аниқсиз, шаҳар экологисининг бугунги аҳволи, атроф-муҳитини соғломлаштириш заруринида келиб чиққан ҳолда, табиати муҳофаза этиш иши хар биримизнинг асосий вазифамиз бўлиб қолмоғи шарт ва бу ишга ҳамма бирден маъсулйи ҳисси билан ёндошмоғи лозим.

Зуляфия ДРСМУХАМЕДОВА.

Шаҳар табиати муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан 1991 йил 1-квартали мобайнида шаҳар корхоналари ва таъкилотларининг табиати муҳофаза этиш бўйича 102 текширув ўтказилди. Натияжада цех, участка ва ускуналарнинг тўғри яқини юзасидан 19 та қарор қабул қилинди, 31 та маъсул шахсини атроф-муҳитни соғломлаштириш қонуларини бузганлиги

қўлланилмади. Ваҳоланки, бу шаҳар ҳавосининг тозаланишида энг самарали усуллардан бири ҳисобланади.

1990 йилда Тошкент шаҳар табиати муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан шаҳардаги корхона ва таъкилотларининг табиати муҳофаза қилиш фаолияти бўйича 814 та текширув ўтказилди. Текширув матияларига кўра, цех, участка ва ускуналарни тўғри яқини юзасидан 93 та қарор чиқди. Шу соҳада маъсул бўлган 203 кишининг иши юзасидан район иқроқуми маъмурий комиссиясига материал жўнатилган, 463 кишига эса, 22075 сўм жарима солинди. Жарима солиналлар орасида Тошкент тепловоз ремонт заводи бошлиғи М. З. Мартынов, «Промэнерго» директори М. Л. Новак, фуқаро авиациясининг 243-заводи бош муҳандиси Н. Н. Миндаров (яқин марта), «Ўзбекистон» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори Л. Н. Арутюнов, Луёсоали комбинати директори Л. Е. Тарасович, терини қайта ишлаш заводи директори М. Ҳамиджонов, Чяалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори ўринбосари Ш. Ҳ. Раҳимов ва бошқалар бор. Баян бир раҳбарлар табиатга нотўғри муносабатда бўлганликлари, унинг қонун-қондаларини бузганликлари учун уларни мукофотдан маҳрум этиш ҳақида 143 та маълумотнома жўнатилди.

Атроф-муҳитни ифлослантурувчи га йўл қўйган корхона ва таъки-

Атроф-муҳит мусоффолигига эътибор ҲАММА БИРДЕК ЁНДОШСИН

қўлланилмади. Ваҳоланки, бу шаҳар ҳавосининг тозаланишида энг самарали усуллардан бири ҳисобланади.

1990 йилда Тошкент шаҳар табиати муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан шаҳардаги корхона ва таъкилотларининг табиати муҳофаза қилиш фаолияти бўйича 814 та текширув ўтказилди. Текширув матияларига кўра, цех, участка ва ускуналарни тўғри яқини юзасидан 93 та қарор чиқди. Шу соҳада маъсул бўлган 203 кишининг иши юзасидан район иқроқуми маъмурий комиссиясига материал жўнатилган, 463 кишига эса, 22075 сўм жарима солинди. Жарима солиналлар орасида Тошкент тепловоз ремонт заводи бошлиғи М. З. Мартынов, «Промэнерго» директори М. Л. Новак, фуқаро авиациясининг 243-заводи бош муҳандиси Н. Н. Миндаров (яқин марта), «Ўзбекистон» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори Л. Н. Арутюнов, Луёсоали комбинати директори Л. Е. Тарасович, терини қайта ишлаш заводи директори М. Ҳамиджонов, Чяалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори ўринбосари Ш. Ҳ. Раҳимов ва бошқалар бор. Баян бир раҳбарлар табиатга нотўғри муносабатда бўлганликлари, унинг қонун-қондаларини бузганликлари учун уларни мукофотдан маҳрум этиш ҳақида 143 та маълумотнома жўнатилди.

Атроф-муҳитни ифлослантурувчи га йўл қўйган корхона ва таъки-

МЕХНАТКАШЛАР ДАСТУРХОНИГА

Тошкент шаҳар дехқончилик саноат бирлашмасига қарашли қанча-улгурчи мева-сабзавот савдоси комбинати дўкўнларига келтирилган маҳсулотлар кўпаймоқда.

Кўминта иш режасига шаҳарнинг бошқа назорат органлари билан ҳамкорликда ишлаш ҳам кирилди. Масалан, 71 автокорхона ҳамкорликда текширишти. «Тоша ҳаво» деб номланган 2 та операция ўтказилди. Тиббий-эпидемиология станцияси хизмат ордари ўтказилди. 16 та корхона текширувдан ўтказилди, бу ишларга шаҳар прокуратураси ҳам жалб этилди.

Шаҳар табиатини соғломлаштириш юзасидан муҳим масалаларни Тошкент шаҳар табиати муҳофаза қилиш қўмитаси ҳамкорликда иш олиб бораётган ҳамкашларнинг кенг муҳомаасига ҳавола этади. Шундай муҳомаалардан бирди «Тошкент

Жумхуриятимизда ногиронлар спорт ҳаракати

ЮКСАККА ИНТИЛГАН «ОРЗУ»

КЕЛИНГИ йилларда мамлакатимизда ногиронларнинг спорт билан шуғулланишлари учун тибқи имкониятлар яратилмоқда. Жумладан, яқинда Омск шаҳрида таянч ҳаракати аъзолари шикангадан ногиронлар ўртасида сузиш бўйича мамлакат бичирчилик бўлиб ўтди. У СССР ёғи спартакиадаси дастуриндан ўрин олган ушбу мусобақаларда иштирокдош жумхуриятларнинг ва Москва, Ленинград шаҳарларининг терма командалари қатнашди. Жаҳон чемпиони ва рекордчиси А. Напур (Хабаровск) ва бошқа халқаро мусобақаларнинг қатнашчилари иштирок этган ушбу беллашувлар натижасига кўра шу йил Италияда ўтказилган Европа бичирчилиги ва янаги йилги Олимпиадада қатнашадиган спортчилар таянч бўлиши мумкин.

Ушбу мусобақаларда жумхуриятимиздан 8 нафар спортдан иборат Фаронанинг «Орзу» спорт-соғломлаштириш клуби иштирок этди. Энди инки оғиз сўз «Орзу» клуби ҳақида. «Орзу» спорт-соғломлаштириш жамоаси 1989 йилдан бери фаол равишда иштирок этаётган бўлиб, бироқ ҳуқуқий маъмулга ўтган йилнинг март ойида эга бўлган клубда ногиронлар сузиш билан бир қаторда футбол, волейбол, шатранж, шашка, оғир атлетика, теннис ва бошқа спорт турлари билан шуғулланадилар. Клуб аъзоларининг сони 300 киши атрофида бўлиб, уни моддий томондан маҳаллий ҳокимлик уюшмалари таъминламоқда.

«Орзу»да сузиш билан шуғулланиш учун яхши шартлар яратилган. Бир йилдан бери «Нефтяник» спорт комплексининг «Дельфин» суз ҳавзасида К. Зуева устозлигида 30 кишидан иборат гуруҳ сузиш сирларини ўргатишмоқда. Шуни қайд этиб ўтиш жоизки ўтган йил сузиш бўйича жумхурият мусоба-

қаларида «Орзу» жамоаси голиб чиққан эди. Галабага В. Майорова ва Т. Червонова каби сузувчилар қатнашса қўйилган.

Эркаклар мусобақасида эса В. Дегтев муваффақият билан қатнашди. Бичирчиликда шарҳловчи ва ҳакамлик вазифасини бажарган, Омск шаҳридаги сузиш бўйича Олимпиада резерви махсус мактабининг устоз-ўқитувчиси Андрей Слудний билан сузатлашганимизда маълум бўлдики, юқоридаги мусобақаларда кўрсатилган натижалар, олимпиада мактабининг 8-9 синф ўқувчилари натижаларига яқин экан. Таянч-ҳаракат натижасига кўра ногиронлар учун эса албатта жуда юқори натижа. Бироқ гап шундаки, Иттифоқимизнинг барча ҳудудларидаги ногиронлик спорт ҳаракати жумхуриятимиздаги қўра анча юқори даражададир. Шу ўғунда ҳақли савол туғилади: нима учун жамоамиз кўрсатган натижалар 1236 очко жамғарган РСФСР командасидан анча паст? Нега спортчиларимиздан бирортаси СССР терма командаси сафидан ўрин ололмади? Жавоб битта! Гап шундаки, жумхуриятимизда, жумладан, шаҳримизда ногиронларнинг спорт билан шуғулланишлари етарли даражада аҳамият берилмади. Нима учун иштирокдош жумхуриятларда ногиронлар учун маълум ҳақ ва ҳақ қилинганда, бизда эса йўқ? Ишартириш, юқоридаги саволларга жумхуриятимиздаги ногиронларнинг ҳаракатининг буғдан кейинги ривожини учун мутасадди бўлган ташкилотлар ҳодимларининг ўзлари жавоб берсалар.

Биз жавоб кутамиз... Айдер ҚУРТМУЛЛАЕВ, СУРАТЛАРДА: сузиш бўйича ногиронлар Иттифоқи бичирчилиги мусобақаларидан лавқалар. Муаллиф суратлари.

Мен шарқ яққурашнинг кишиларини жа-
суриники, мардиники уқданиш ва чуқур
фалсафий асосга эга эканлиги учун ҳам
жуда севаман. Карате-до, тэквон-до, дзю-
до, у-шу, кунг-фу каби кураш турлари ҳа-
қида бирмунча маълумотга эгаман. Итти-
фоқимизда айниқда ҳақида ҳам
мақола берсангиз.

Хурмат билан: Мурод Қорабоев,
ишчи, Тошкент шаҳри.

Сўраган эдингиз...

Айкидо— мукамаллик йўли

АЙКИДО... Ҳақиқатан ҳам шарқона яққу-
рашнинг маъноси турган ҳақида бизнинг ва-
тандошларимиз жуда кам нарса билинадилар.
Ҳатто, чет элларда, жумладан, ушбу кураш
тури пайдо бўлган ва тарқаб турган Япония
мамлакатидо ҳам айкидо умумий яққу-
раш турлари ичидо эмма маънавийлашмаган
кураш ҳисобланади. Совет Иттифоқида
эса бир неча мутахассис айкидочилар ҳам-
да Шарқ яққурашнинг бичирлашлари томо-
нидан навро қилинган кам сонли рисолача-
лар мавжуд, ҳоло.

Ушбу кураш турининг оммавийлашмас-
лигининг бир неча сабаблари бор. Айниқда
сўзи, умуман олганда инсонни жисман ва
руҳан мукамаллик томон элтувчи йўл
дўзғам маънони англатади. Кейинги вақтда
рўзнома ва ойномаларда бодрондай ло-
тирлаб чиқиб эгган қарат-до, у-шу, тэквон-
до, кунг-фу каби кураш турлари ҳақи-
қатан ҳам айкидога қараганда, кўпроқ жисмоний
куч позитивлигини аниқлаб етса бўлади. У-шу
ва кунг-фуда кишининг руҳий баркамолли-
гини таъминловчи яқин усул услуби ҳам
маълум, аммо бизнинг мутахассисларимиз
кўпроқ «ташқи» («узуи мушта»), «шимол-
мушта», қарат-донинг «киши-шанхай», «шо-
токан» каби усулларига эътиборни қарат-
моқдалар. Айниқдо эса, энг аввало руҳининг
мояшувига асосланади ва унда жисмоний
куч даярлик ишлатилмади. Бунга ишонч
қилиш учун, бошланғич машқлардан
бирини кўрайлик. Машқ тартиби қуйидаги-
ча.

1. Махсус ҳолатга кирилади — бадан бўшаширилади, кўлар кўрак қафасининг рўпарасига олиб борилади.
2. Диққат-эътибор бир нуқтага жамланади: масалан, ўнг қўлининг бош бармоғига ва таварак унутилади.
3. «Ики» (кии этандоги) — ҳайти марказ, кучи маркази) орқали қўвват ўнг қўлга ўтказилади.

Бу машқнинг номи — абукидас билан деб аталади. Заурур ҳолат эгалланган, устоз деб, шогирдининг йиллигини бунгага ури-
ниб кўради. Мабодео мусқуллар заррча

зўриқмай, кўл бүкилмаса, машқ бажарилган ҳисобланади. Кўриниб турибдики, машқ таъминла руҳий ҳолатга кириш билан боғлиқ. Айкидонинг тез оммалашмасига сабаби ҳам шунда: ҳамма ҳам руҳий ҳолатга осонликча кирвермади.

Айкидо тарихи билан боғлиқ афсонавий ҳоллар эса жуда кўп. Бу кураш турининг асосчиси М. Уэсэба, айтишларича, ҳатто ҳавода йўқ бўлиб санъатини ҳам эгаллаган. «Улимдан бир неча йил олдин Уэсэба катта муваффақиятларга эришди, — деб эзизлади Тошкент ТАЙВЕ яққураш бичирлашмаси навро этган «Айкидо» номли китобчада. Бир кунги пичоқ билан қуролланган ўн чоғли киши унга ташланди. Шунда Уэсэба бирдан... йўқ бўлиб қолди ва шу заҳоти бир-
роқдаги зиналовнинг энг юқорисидо пайдо бўлди. Маъзур яққурашнинг тарқалиши сўра-
ганларидо Уэсэба: «бу киши меннинг ҳа-
тидан бир неча йилни қўлиб кетди, деб
жавоб қилди ва тақдирини рад этди...»
Гап шундаки, — изоҳланади бу ҳолат китоб-
чада, М. Уэсэба кишининг қўвват мар-
казидоги кучини йўналтириш қобилиятига
эга эди. Бу куч унга исмли кўрилмаган им-
кониятлар бахш этди. Унинг тизлиги жуда
катта эди. Англиялик бир ҳаваскор Уэсэба-
нинг машқларини 8-миллиметрлик кино-
ленткага туширишга муваффақ бўлган. Лен-
тага ишлов берилган, ҳайратланарли маъ-
нага кўзга ташланган: маълумки, бундай
киноқурлимада лента секундига 16 кадр
тезликда суратга олади. Бир кадрда жум-
қининг Уэсэбага яқинлашганини тасвирла-
ган бўлса, ундан кейинги кадрда Уэсэба
кўрилмаган, яъни у секунднинг ўн олтиндан
бир бўлагидо жумхуриятдан узоклашиб ке-
тишга улгурган эди.

Айкидо бир қарашда бизнинг курашлар-
дан кўп фарқ қилмади. Аммо Морихей
Уэсэба унга «Жисм ва рух баркамолли-
гининг аjoyиб йўли» деб таъриф берган.
Айкидонинг принципи ҳам шунга монанд.
Жуда баъозор. «Яққурашнинг кўчма ҳаракат-
ланмоқчи бўлса, уша ёққа ҳаракатланганга
инсон беринг. Рақибнингиз қаёққа бурлиши-
ни истаса, иставига тўқинилиш қилманг. Ин-
ҳоят, рақибнингиз қаёққа йиқилишини хоҳ-
ласа, уша ерга йиқилишга ердан беринг, —
айқидоннинг бош қонуну ана шундай.

Бу кураш тури рақибнинг қунидан фой-
даланишга асосланган. Маълумки, ҳужумга
ташланган киши, ўзининг бор кучини ол-
дингизга йўналтиради. Айкидо устаси рақиб-
нинг кучини ўзига қарши йўллайди. Бу
усуллар катта тезлик талаб етса-да, жуда
самаралидир. Айкидо — муқаллоқ баъзар
кураш тури, у билан «етти ёшдан еттиши
ёшгача бўлган барча ёшу қарни» бемалол
шуғулланиши мумкин.

Айкидо асосчиси бу кураш турини Япон
мамлакатидо зодагон самурайларнинг оила-
вий сир ҳисобланадиган усулларига таъниб
ишлаб чиққан эди. У вафот этди, аммо
ўзидан мерос сифатидо аjoyиб кураш
усулун қолдирди. Тошкентнинг Шарқ яққу-
раш усулларини тарғиб етувчи ТАЙВЕ
бичирлашмасидан маъзур курашга доир ба-
ъзил маълумотларни олинганга мумкин.
ТАЙВЕда қарат-до, тэквон-до у-шу тўра-
қилари ҳам мавжуд.

Фарқод ХАМИДОВ,
Масжон СУЛТОНОВ,
мураббит.

БЕЛЛАШУВЛАР, МУСОБАҚАЛАР

ЕШ ДИНАМОЧИЛАР ВАХСИ

ШАҲРИМИЗДА-
ГИ «Динамо» спорт
жамияти кураш за-
лида кўл жанги бўйича
Ўзбекистон «Динамо»
спорт жамиятининг би-
ричилиги бўлиб ўт-
ди. Бичирчиликда 12
командадан 124 нафар
спортчи иштирок этди.

Мусобақа икки гу-
руҳга бўлинган ҳол-
да 12—14 ҳамда 15—
17 ёшли ўсмирлар ўр-
тасида ўтказилди. Ҳа
вазн тоифаларида
1977—79 йилда ту-
тилганлар баҳсида О.
Даминов, М. Ҳақимов,
А. Монкелевский, М.
Қоряхўжаев, У. Ҳол-
матов, Ф. Йўлдошев,
А. Ходиевлар биринчи
ўринни эгалладилар.
1974—76 йилда ту-
тилган спортчилардан
эса Н. Нуриддинов, Р.
Кийлов, А. Лигаев, А.
Илҳомов, А. Бобохо-
нов, Б. Икромов, М.
Жамилларнинг кўл
балайд келди.

Умумий ҳисобида
Х. Лутфуллаев, А.
Ҳасанов, А. Расулов
рақабларидоги жа-
моалар фахрли ўрин-
ларини эгалладилар.

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНМОҚДА

ПОЯТХТИМИЗ-
НИНГ бир неча ўйин-
гоҳларида Тошкент ви-
лояти меҳнатшашла-
рининг II спартакиа-
даси дастуридан ўрин
олган мусобақалар да-
вом этмоқда.

Кўни кеча «Пахта-
кор» ўйингоҳида тош
қўтариш мусобақаси
ниҳосига етди. Тош-
қент трактор ишлаб
чиқариш заводи спорт-
чилари биринчи, Га-
залкент тоғ-тошлар
ини майдалаш ком-
бинати жамоаси ик-
кинчи, Тошкент таё-
ра ишлаб чиқариш
бирлашмаси вакилла-
рига эса учинчи ўрин
насиб этди. Шашка
мусобақасида эса са-
молаётчиларга омад
кулиб боқди. Айни шу
кунларда, «Тўқима-
чилар», «Ташсель-
маш» ва «Старт» ўйин-
гоҳларида кўл тўпи,
мини футбол, 10 кўп-
кураши мусобақала-
ри давом этмоқда.

ҚИЗЛАР БЕЛЛАШУВИ

ОЛИЙ ўнв уртла-
ри ўртасида спорт-
нинг бир неча турла-
ри бўйича ўтаётган
спорт ҳафталиги му-
собақалари ниҳоси-
га етмоқда. Кўни
кеча аёллар коман-
далари ўртасида во-
лейбол мусобақаси
яқинлаштирилди. Тошкент
жамияти тарбия ва
Тиббиёт олий билим-
гоҳлари спорт базаси-
да ўтган бу беллашу-
да 15 команда ўзаро
куч синашди.

Барча уршушулар-
ни кўтариши руҳда
ўтказган жисмоний
тарбия олий билимго-
ҳи қизлари биринчи
ўринни эгалладилар.
Низомий номдаги
муаллимлар тайёр-
лаш илгоҳи қизлар
жамоаси иккинчи, П-
Тиббиёт илгоҳи во-
лейболчи қизлари эса
учинчи бўлишди. Ғо-
либ команда сафидо
И. Қожухова, Н. Кал-
макова, А. Серова,
О. Юсупова Л. Пет-
рова каби спортчилар
катта маҳорат кўрсат-
дилар.

ОРТИҚ МАХМАДУСУПОВ

ВЕШ ХАМШАҲРИМИЗ ҒОЛИВ

Тошкент вилояти-
нинг Янгитўзоров рай-
онидо бозор бўйича
Усмирлар ўртасида
Бу-
тинтифҳоқ мусобақа-
лари бўлиб ўтди.
Ушбу турнирда Ду-
шанбе, Олмаота, Жам-
бул, Урта Чирчиқ ва
Тошкент шаҳарлари-
дан 130 нафар ёш
чарм кўлоқ устаси
қатнашди. 5-нафар
ҳамшаҳрининг фи-
нал беллашувларида
омад кулиб боқди.
Уларнинг номлари би-
лан танишми: Мирно-
сир Саидов, Шароф
Тўхтаев, Шерзод Зия-
мудинов, Абдували
Шомираев ва Шер-
зод Тўрақулов. Ушбу
мусобақаларга шаҳ-
рининг аюқилларини
Т. Турдиев, В. Уруди-
нов, Х. Шокиров, Ш.
Исроил каби усто-
лар тайёрлашди.

Шариф ИСМОИЛОВ.

«Юбилей» Марказий спорт саройида

5—9 июнь кунлари
«САВОБ» хайрия фирмасининг
«ХИСЛАТ» соғломлаштириш маркази
Ўзбекистон етакчи руҳий муолажакори, эстрасенс
АБДУРАФИҚ ҒОФУРОВнинг
ЭРОН ва ТУРКИЯ мамлакатлари бўйлаб сафарига олдидан

СОҒЛОМЛАШТИРИШ СЕАНСЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

Биринчи сеанслардан сўнг (март ойида бўлиб ўтган), марказга йўлланган кўп сонли мактуб ва қўнғироқларда кишилар ўзларининг барча хасталиklarидан фориғ бўлганликларини баён этиб, муолага сеансларини яна такрорлашни сўраганлар.

Эслатиб ўтаими, А. Ғофуров барча касалликларни: мутасил бош оғриқлари, уйқусизлини, ҳафтон, бронхит, астма, қандий диабет, остеохондроз, полиартрит, артрит, юрак хасталикларини, ўпма, буйрак, жигар, ўт пуфаси, ошқозон-ички, тери касалликларини даволайди. Умуртча поғонаси, кўл ва оёқ суякларини жароҳатлангандаги оғриқларини йўқотади. Семизлик ва ориқлик, жинсий заифлик ва бепуштлиқ каби дардлардан халос бўлишга ёрдам беради.

А. Ғофуров сеансларда қатнашиш имкониятига эга бўлмаган беморларнинг фотосуратлари орқали ҳам ўз таъсирини ўтказишдек ноёб қобилиятга эга.

Соғломлашиш жараёнида муолажакор, шифо истовчиларини руҳан ўзга сайёраларга юборади.

СЕАНСЛАР ҲАР КҮНИ СОАТ 12, 15 ВА 17.00 ДА ВОШЛАНАДИ.

Чипталар спорт саройи кассаларида ва ваколатли тарқатувчилар томонидан сотилмоқда.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-07-53, 77-58-10.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ САРОИДА

19—23 июнь кунлари
«ИВН СИНО» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ
МАРКАЗИ
УРТА ОСИЕ ЭСТРАСЕНСЛАР УЮШМАСИ
ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ, БИОТЕРАПЕВТ
РАШИД ХУСАИНОВ
(ХУСАИН ТАБИНИНГ)

СОҒЛОМЛАШТИРИШ СЕАНСЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

Сеанслар юрак-қон томир системаси хасталикларини, кўз, тери, гинекологик касалликларини, аллергия, нафас бўғилини, бронхит, бод, қандий диабет, псориаз, соч тўқилиши, уйқусизлик, анурез, асаб системаси хасталикларидо, шунингдек туз йиқилиши, буйрак хасталикларини, ўт пуфасидаги тошларни даволашда шифобахш таъсир этади, қон тарқитини, ички аъзолар ҳолатини яхшилайдиган, чандиклар, тиртиқлар йўқотади.

Сеанслар 19, 20, 21 июнь кунлари соат 16 ва 18.30 да, 22, 23 июнь кунлари соат 12 ва 15 да бошланади.

Чипталар спорт саройи кассаларида ҳар кун соат 10 дан 19 гача ва шаҳардаги жамоатчи тарқатувчилар орқали сотилмоқда.

Маълумотлар учун телефонлар: 46-03-12, 46-70-31, 46-07-53.

«Билим» жамиятининг КИРОВ РАЙОН ТАШКИЛОТИ ҚУЙИДАГИ КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

- давлат, ижарачи, кичик, кооператив корхоналари учун иқтисодий-ҳисобчилик;
- инглиз, немис, араб, ўзбек, форс тиллари;
- радио ва телеусталар;
- кийимларини бичиш, тикшиш ва моделлаштириш;
- тўқиш, каштачилик;
- хондон тиббий ҳамшираси;
- парфюм ва макияж;
- машиқор;
- сартарошлар;
- автоқилангарлар;
- ҳайдовчилар;
- мактабгача болалар муассасаларининг тарбиячилари;
- олий ўнв уртга кирувчилар учун математика, физика, инглиз тили, алабейт фанлари бўйича;
- шунингдек, скрипка, фортепиано, мусиқа таълимоти синфи бўйича хусусий мусиқа маълумоти мактабига.

МАШҒУЛОТЛАР — 10 ИЮНДА ВОШЛАНАДИ.
Телефонлар: соат 9 дан 18.00 гача 35-14-34 ва соат 18.00 дан кейин 23-19-06.

МАКУЛАТУРА ТОПШИРУВИЧИ КИТОБСЕВАРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТАШКНИГА» шаҳар китоб савдоси идорасининг китоб дўконларига
Тошпирлилар макултуратга айирбошланган талонлар бўйича сотилган куйидаги китоблар келиб тушди:
«Сизга эртлақ айтаман...» — Ғабриль Европа халқларининг артаклири.
Талонлар эълон чиққан кундан бошлаб 4 ой давомидо ҳақиқий ҳисобланади.
Талон эгалларининг китобларини ўз вақтида сотиб олишларини сўраймиш.

«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ ИДОРАСИ.

ХҲУРМАТЛИ ҲАВО ЙЎЛОВЧИЛАРИ

Етти наврода Сибирь ва Узоқ Шарқдаги баъзи шаҳарларга ИЛ-62

САМОЛЕТИДА ВАЖАРИЛАДИГАН ТУРГИДАН-ТУРГИ РЕЙСЛАР ЖОРИЯ ЭТИЛАДИ. ҚУЙИДА АНА ШУ РЕЙСЛАР ЖАДВАЛИ БИЛАН ТАНИШАСИЗ.

9921-рейс, Хабаровск.	1-5 кунларда.
3 июндан 28 июнгача	— 3-5 кунларда.
3 июндан 24 июнгача	— 18.05.
Тошкентдан учиб вақти	— 18.05.
9955-рейс, ПЕТРОПАВЛОВСК-КАМЧАТСКИЙ.	3-6 кунларда.
29 июнгача	— 3-6 кунларда.
30 июндан 24 июнгача	— ҳар кун.
Учин вақти	— 22.10.
9963-рейс, МАГАДАН.	2 июндан 21 июнгача
2 июндан 30 июнгача	— 1-5-7 кунларда.
Учин вақти	— 02.35.
9995-рейс, ЯКУТСК	2 июнгача ва 1 июндан 20 июнгача
— 1-2-4-6 кунларда.	
4 июндан 27 июнгача	— 2-4-7 кунларда.
22 июндан 25 июнгача	— 1-3-4 кунларда.
Учин вақти	— 17.55.
(Рейслар Москва вақти бўйича кўрсатилган).	

СИЗЛАРИ ЮҚОРИДАГИ РЕЙСЛАРДАН ФОНДАЛАНИШГА ТАҚЛИФ ЭТАМИЗ! МАРКАЗИЙ ҲАВО ЙЎЛЛАРИ АГЕНТЛИГИ.

ЙЎЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Тоголь кўчаси бўйлаб иссиқлик қувурининг қайта ёт-
қилиши муносабати билан

1 июндан 31 августгача
Барча турдаги шаҳар транспортни ҳаракати епилади.

Ана шу даврда автобус йўналишлари ҳаракати қуйи-
дагича ташкил этилади:

5, 12, 26, 37, 52, 68-автобус йўналишлари ва 11, 23, 32, 29, 155-маршрутли такси ҳаракатлари Инқилоб хие-
бондидан бошлаб ҳар иккала томонга Охунбоев, 1-Май,
Ҳамза, Жуковский кўчалари бўйлаб ташкил этилади ва
у ёнига ўз йўлида давом этади.

Тошкент иссиқлик тармоқлари корхонаси.
(телефон 55-42-88).

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДУСТЛИГИ САРОИДА

29, 30 МАЙ СОАТ 19.00 ДА

«САМАРҚАНД ЮЛДУЗЛАРИ ШУЪЛАСИ»

САФИЯ САФТАРОВА
ИЖРОСИДА

ЎЗБЕК, ТОЖИК, ЭРОН, АФҒОН,
ОЗАРБАЙЖОН ҚУШИҚЛАРИ.
«НАВБАХОР» ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ.
ҲАМДА АЖОИВ РАҶ ВА СУЗ УСТАЛАРИ
СИЗГА ХУЗУР-ҲАЛОВАТ ВАҲШ ЭТАДИЛАР.
Қўпиялик бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қили-
нади.

Чипталар сарой кассаларида соат 10.00 дан бошлаб
сотилмоқда.

ЖУМХУРИЯТ ҚЎГИРЧОҚ ТЕАТРИНИНГ

Июнь ойида намойиш қилинадиган спектаклларнинг

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

- 1/VI да — СИРЛИ НАЯ.
- 2/VI да — РИККИ-ТИККИ-ТАВИ.
- 9/VI да — УР, ТҶҲМОҚ
- 16/VI да — УЧАР КАВУШ.
- 23/VI да — ШҶХ ВЪТАЛОҚ.
- 30/VI да — ФОТИМАНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ.

Спектакллар ўзбек ва рус тилларида намойиш қилинади.
Томошалар соат 11 ва 14.00 да бошланади.
Маълумотлар олиш учун телефон 58-73-85.
4 ёшдан кичик болалар томошаларга киритилмайдилар.